

19-2-2008

Dupuis L., Corcia P., Fergani A., et al. Dyslipidemia is a protective factor in amyotrophic lateral sclerosis. *Neurology* 2008, 16 jan epub ahead of print.

In een groep patiënten met ALS werd de vetstatus in het bloed gemeten en onderzocht of het vetgehalte invloed heeft op de progressie van de ziekte en de overlevingsduur. Uit eerder onderzoek is gebleken dat verhoging van de hoeveelheid vet in de voeding de overlevingsduur bij ALS-muizen verlengt.

Twee onafhankelijke cohortonderzoeken werden uitgevoerd. Bij 369 patiënten met ALS werden serumlipiden bepaald en vergeleken met een controlegroep van 286 gezonde mensen. Het totaal cholesterolgehalte (2,5 g/l ofwel 6,48 mmol/l) en LDL (1,6 g/l ofwel 4,15 mmol/l) was bij de patiëntengroep hoger dan in de controlegroep. Het triglyceridengehalte was bij beide groepen 1,3 g/l ofwel 1,47 mmol/l. De HDL-spiegels waren bij de patiëntengroep lager (0,6 g/l ofwel 1,55 mmol/l) was dan bij de controlegroep. Een hoge LDL / HDL ratio (in dit onderzoek gesteld op 2.9) werd bij 45 % van de patiënten gevonden en slechts bij 16 % van de controlegroep. Patiënten met een hoge LDL / HDL ratio leefden gemiddeld twaalf maanden langer dan die met een lage LDL / HDL ratio. Er was bij de afname van bloed tussen beide groepen geen verschil in mate van beperkingen zichtbaar en ook geen tekenen van ondervoeding.

Een tweede, retrospectief, onderzoek van de lever werd uitgevoerd bij 59 overleden patiënten met ALS en 16 overleden patiënten met de ziekte van Parkinson. De frequentie van leververvetting was niet verschillend tussen beide patiëntengroepen, maar de mate van vetstapeling was bij patiënten met ALS meer uitgesproken.

De auteurs zijn van mening dat hyperlipidemie een typisch kenmerk van ALS is. De onderzoeksgegevens verschaffen nader bewijs van de invloed van perifere vetstoornissen. Waardoor hyperlipidemie bij ALS op gang gebracht wordt is momenteel onbekend en verwarrend, omdat deze patiënten eerder slank dan dik zijn, hetgeen het voorkomen van hyperlipidemie of insulineresistentie zou kunnen verklaren. De onderzoeken tonen aan dat specifieke metabole veranderingen het proces bij ALS kunnen beïnvloeden.

Het beschermende effect van hyperlipidemie op de overleving met meer dan 12 maanden is belangrijk. Deze bevindingen waarschuwen ook tegen het gebruik van cholesterolverlagende medicijnen bij deze patiëntengroep. Medicatie voor de behandeling van hypercholesterolemie zou op het beloop van de ziekte kunnen inwerken. Het is daarom noodzakelijk te bepalen welke positieve of negatieve effecten deze medicatie heeft. Tenslotte wordt de voedingsinterventie benadrukt als een belangrijke taak in het multidisciplinaire team.

Commentaar: Hoewel de langere overlevingsduur een belangrijke uitkomstmaat lijkt te zijn, is het artikel verwarrend voor wat betreft de terminologie hyperlipidemie. Er lijkt geen sprake te zijn van

de traditionele hyperlipidemie als risicofactor voor hart- en vaatziekten, maar van een verandering in het vetmetabolisme tijdens het beloop van ALS. In Nederland wordt voor de inschatting van het risico op hart-en vaatziekten de totaal cholesterol/HDL cholesterol ratio gebruikt. Deze is voor de groep patiënten 4,18. Deze ratio behoort lager dan 5 te zijn en is dus normaal. In sommige landen wordt een andere ratio gebruikt, de LDL/HDL ratio. Deze ratio behoort kleiner dan 3,5 te zijn en is bij de groep patiënten 2,9 dus normaal. De hoge LDL/HDL rato is slechts hoger dan die van de controlegroep, maar niet verhoogd in de betekenis van gestoord als risico voor hart- en vaatziekten. Er is sprake van een licht verhoogde totaal cholesterolwaarde die moeilijk te interpreteren is omdat cholesterolwaarden sterk kunnen schommelen en er slechts één bloedonderzoek is gedaan. De waarden van triglyceriden, LDL, HDL en ratio zijn allen binnen normale grenzen. Het is daarom de vraag of op basis van deze gegevens (voorafgaand aan het ontstaan van ALS) in Nederland cholesterolverlagende medicatie zou worden gegeven. Ook is nader onderzoek nodig om te kunnen beoordelen welke voedingsinterventie op basis van bovenstaande bevindingen noodzakelijk is.